

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

XXI. (XXXVII.) ÉVFOLYAM, 3. SZÁM 2026. JANUÁR 17.

300 FORINT

A Szabadság

MUNKÁSPÁRT MUNKÁSPÁRTI HETILAP

Arctalan kapitalizmus

BALSZEMMEL

THÜRMER GYULA

Mi a bal szemünkkel nézünk a világra. Így sok mindent észreveszünk, amit csak a jobb szemünkkel nem látnánk. Másként is látjuk a világot, mondjuk úgy, balszemmel. Ezután minden számunkban elmondjuk, miként is látjuk az éppen esedékes eseményeket a saját politikai értékítéletünk alapján, balszemmel.

Arctalan kapitalizmus

Egy kedves vállalkozó ismerősöm egyszer meghívott a cégéhez. Az üzemlátogatás után egy kis beszélgetésre ültünk le a dolgozóival. Akkoriban már javában a kapitalizmusban jártunk, mégis mindenki nagy szemekkel nézett rám, amikor kifejtettem a tőke működését. Maguk megkapják a munkájuk után járó bért, mondtam, de maguk nem csak ezt termelik meg, hanem még pluszértéket is, az értéktöbbletet, amit az igazgató úr nem ad oda maguknak. Hagyd abba, lökött meg kedves ismerősöm, ha megszemélyesítet a tőkés rendszert, holnap sztrájkba lépnek, és még talán meg is vernek a gyárudvaron.

A kapitalizmus ereje az arctalanság. A kezdet kezdetén a kis gyárakban a munkás még ismerte a tulajdonost. Ha baja volt, tudta, hogy ki ellen harcol.

De ma Kecskeméten ki ismeri a Mercedes tulajdonosát? A dolgozó semmilyen kapcsolatban sem áll vele. Ha valami nem jó, nem a tulajdonossal van dolga, hanem a helyi képviselőivel.

A tőke arctalanává vált és ez egyre jobban terjed. Ha gondod van a mobilszolgáltatóval, gombokat nyomogatsz, és próbálsz elintézni az ügyed. Az arctalanság elleplezi azt a tényt, hogy minden mobilszolgáltató egy tőkés cég. A nyomogató rendszerével nem neked segít, hanem az élő munkakerő csökkentésével a profitját növeli és egyúttal azt is megakadályozza, hogy te érvényesítsd az érdekeidet.

A covid óta elterjedt az internetes rendelés. Kényelmes, úgy tűnik, hogy neked jó. De egy idő múlva észreveszed, hogy átvernek, és nincs hol tiltakoznod. Mindenütt csak telefonszámokat adnak meg, az automatával chatelhatsz, nem élő emberrel. Sohasem kerülsz szembe a tőkessel, aki miatt az egész rendszer ilyen.

De milyen is a tőkés? Régen a tőkést kövér emberként ábrázolták, pénzzel teli zsebekkel, és valamilyen rejtélyes oknál fogva szivarral a szájában. Fiatal koromban számunkra a kapitalista mumus Franz Josef Strauss volt. Nagydaráb kövér ember, aki volt hadügyminiszter is, pénzügyminiszter is, majd Bajorország miniszterelnöke, egyszóval az újjáéledő német imperializmus tipikus megtestesítője. Akkor ijesztőnek tűnt. Ma örülnénk, ha ilyen emberek vezetnék Németországot.

Ma gondot okozna, ha karikatúrát kellene készíteni a tőkés figurájáról. Persze, sok tőkés már nem kövér, és nem szivarozik, fitnessbe jár és fogyózik. De a lényeg nem ez! A lényeg az a törekvés, hogy a tőkés ne ellenség, még csak ne is ellenfél legyen az ifjúság számára, hanem rokonszenves, irigylésre méltó személyiség, sőt példakép.

A munkás, a dolgozó nem lehet példa. Sőt, mondjuk azt, hogy rájuk nincs is szükség. Behelyettesíthetők migránsokkal, robotokkal, mesterséges intelligenciával.

Ne akarj villanyszerelő, gázszerelő, lakatos vagy bármilyen munkás lenni! Legyél influenszer, blogger, politológus, az az igazi!

A fiatal Bill Gates maga volt a modern kapitalizmus megtestesítője. Vagy Elon Musk! Ki ne akarná őt követni, vagy legalább is hasonlítani rá?

Nekünk, magyaroknak meglehetnek a saját „példaképeink”. Mondjuk Charles Simonyi, aki innen indult el, de Amerikában lett milliárdos. Kétszer is repülhetett az űrbe, mert volt pénze befizetni. Vagy a szupergazdag Thomas Peterffy, aki természetesen Péterffy Tamásként érkezett Amerikába száz dollárral a zsebében. Ki ne akarná utánozni?

Az arctalanság elfedi a kapitalizmus lényegét. Előbb-utóbb azt tartjuk természetesnek, sőt modernnek, ami van. Szívesebben vásárolnánk olyan üzletekben, ahol vannak eladók. Ahol nem automatákkal társalgok, hanem emberekkel. Ahol esetleg akár szövetségesem is lehet az eladó, hiszen végül is ő is dolgozó ember.

Szívesebben fizetnék továbbra is készpénzzel, de lassanként az ilyen vevőt kinézik az üzletből. Sokan, akik a kártyás vagy a mobilos fizetésben a nagyszerű fejlődést, a követendő jövőt látják, még le is néznek, ha a készpénzt igyekszem rátkmálni az eladóra.

Pedig emögött is a tőke áll. A tőke azt akarja, hogy ne gondolkodj, vásárolj! Neki így lesz nagyobb profitja. A készpénz gondolkodásra készítet. Ha meggondolod magad, és mégsem veszed meg azt, amit kínálnak, a tőkés esik el a haszontól. A mobilt viszont könnyedén odadugod. És észre sem veszed, hogy a tőkés bank mindent tud rólad, és előbb-utóbb ő uralja az életedet.

Ugyanannak az éremnek a másik oldala, amikor a gazdag, fiatal, mindenre képes tőkést állítják eléd példaként. Előbb vagy utóbb, de elhiszed a mesét, hogy bármi lehet belőled, ha a világgal nem törődsz, csak magaddal. Ne törődj szabályokkal, az a múlt! Légy ravasz, verd át a másikat, légy könyörtelen!

Pedig a meséből ritkán lesz valóság. De menj végig a pesti utcán, és azt látod, hogy tele van törtető, másokkal nem törődő, sőt könyörtelen emberekkel. Ők talán sohasem fogják felismerni, hogy valójában a kapitalizmus szolgálatában állnak, mert szétverik a társadalom hagyományos értékeit, a tiszteletet, a szolidaritást, a becsületet.

Az alvó ember, az elaltatott ember, de mondjuk ki magyarul, a meghülyített és elhülyített ember sohasem lesz a maga sorsának kovácsa. Mindig rabságban lesz. Mindig az történik vele, amit a tőkés akar.

Szóval, ébressztó! Mutassuk meg az arctalan kapitalizmus arcát! Leplezzük le a tőke hamis példaképeit! Ne akarjunk a tőke rabjai lenni, ha szabadok is lehetünk! Igaz, ezért harcolni kell, de megéri!

Kína: aki a tűzzel játszik, megégeti magát!

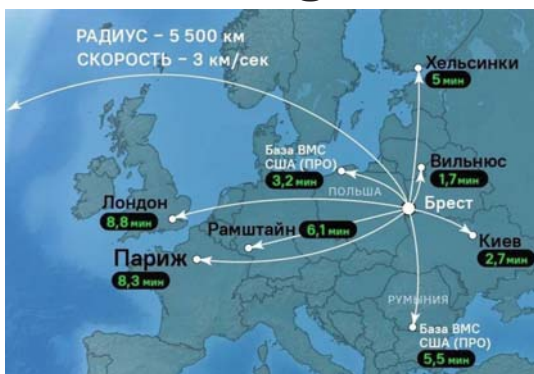
A Kínai Népi Felszabadító Hadsereg (PLA) Keleti Parancsnoksága által Tajvan szigete körül indított „Justice Mission 2025” hadgyakorlatok nemcsak jogilag megalapozottak, hanem stratégiailag is jelentősek, mivel szükséges válaszul szolgálnak a fokozódó külső beavatkozásokra és a „tajvani függetlenség” meggon-
dolatlan előmozdítására. Jogos a kínai figyelmeztetés: aki a tűzzel játszik, megégeti magát!

Fotó: eng.chinamil.com.cn

KÜLFÖLD

Jobb nem hadakozni Oroszország ellen

Orosz lapok nyilvánosságra hoztak egy felvételt, amely megmutatja, hogy a Belaruszba telepített Oresnyik rakéták mennyi idő alatt érik el a nyugati célpontokat. Kijev elérése csak 2,7 perc. Párizsba 8,3 perc alatt, Londonba 8,8 perc alatt érkezhet meg a rakéta. A finnek már 5 perc alatt megkaphatják a magukét. Jobb nem hadakozni Oroszország ellen.

A nyugat összeállt Oroszország ellen

Fotó: static.ukrinform.com

Január 6-án Párizsban tartották a „hajlandóak” koalíciójának találkozóját. Soha ennyi ország még nem vett részt ilyen találkozón. Szlovákiát és Magyarországot leszámítva szinte mindenki ott volt, még a csehek is. Amerika nem ellenezte a találkozót, sőt ők is ott voltak, de egyelőre nem írtak alá semmit. A nyugat összeállt Oroszország ellen. Olyan megállapodásokat kötnek, amelyeket Oroszország nyilvánvalóan nem tud elfogadni, vagy közeledik a háború.

„Merz elpazarolja Németország idejét”

Fotó: taz.de

„Merz elpazarolja Németország idejét. Hárommillió munkanélküli, 0,2 százalékos növekedés, koalíciós káosz. Ki fogja segíteni az országot a kancellárság romjaiból?” – írja a német Berliner Zeitung. „Friedrich Merz az első szövetségi kancellár a Német Szövetségi Köztársaságban, aki az első választási fordulóban elbukott. Ez egy történelmi jel, amely a kancellári hivatal falára van írva, és azóta sem halványult el. Merz úgy hordozza magával, mint egy láthatatlan foltot, amely minden gazdasági adatban, minden elhalasztott reformtervben, minden nyilvános koalíciós vitában megnyilvánul.”

Mr. President, a világ nem Amerikáé!

Az Egyesült Államok kilép több tucat nemzetközi szervezetből, köztük az ENSZ legtöbb szakosított szervezetéből, bizottságából, testületéből. Erről Donald Trump amerikai elnök írt alá rendeletet múlt szerdán. Amerika felrobbantja a második világháború után kialakult nemzetközi jogi rendszert. Olyan világot akar, ahol egyedül Amerika parancsol. Mi nem akarunk ilyen világot.

Fidesz-kongresszus: üzenetek a társadalomnak

A hét vitathatatlanul legfontosabb eseménye a Fidesz kongresszusa volt. A kormányzó párt világos üzeneteket fogalmazott meg a társadalomnak.

Egy, ha meg akarják őrizni a nyugalmat, a békét és azokat a szociális juttatásokat, amelyeket a kormány adott, szavazzanak a Fideszre. Más szavakkal, ha meg akarják őrizni a kapitalizmus mostani, mondhatni lightos formáját, támogassák továbbra is a Fideszt. A liberálisok csak megszorításokat, háborús feszültséget hozhatnak.

Kettő, üzenetek a magyarországi zsidóságnak is. Ha meg akarják őrizni az Európában szinte páratlan biztonságukat, akkor szavazzanak a Fideszre és ne a liberálisokra, akik iránt rokonszenvet éreznek.

Három, megvan az a csapat, amely képes tovább vinni a mostani utat. Orbán Viktor vezető szerepe megkérdőjelezhetetlen, miközben láthatóan nemze-

dékváltás megy végbe a Fideszben. Megvan a 106 egyéni jelölt, láthatóan a középosztály képviselőiből.

A kongresszus felmutatta az elmúlt 16 év eredményeit, erőt demonstrált. Sok külföldi politikust is megszólaltattak. Egyikük, másikuk talán fölösleges volt.

Dobrev megmaradt a gyurcsányi múltban

Dobrev Klára DK-elnök szeretne bejutni a parlamentbe, de egyre kevesebb az esélye. Láthatóan nem tudja maga mellé állítani azokat, akiknek nem tetszik a mostani kormány. Európa emlegetéséből elégük van az embereknek, a háború veszélyét azok is érzékelik, akik bírálják a kormányt. Dobrev megmaradt a gyurcsányi múltban.

A vörös ruha nem tesz vörössé

Az MSZP vörös színnel akarja lemosni magáról a liberalizmust, de sikertelenül. Horn Gyulával, Medgyessy Péterrel, Gyurcsány Ferencsel és Bajnai Gordonnal a hátuk mögött nehéz elhitetni, hogy az MSZP a dolgozó emberek pártja. Sosem volt az, és ma sem az!

A tiszásoknak nem volt érdemi válaszuk

Magyar Péternek kellett valamit reagálnia, de csak ennyire tellett: „Tegnap egy pánikbeszédet hallottunk és kiderült, hogy a Fidesz annyira biztos választás most, mint amennyire az MSZMP volt 1990-ben. Orbán Viktor egy szétesett, a hatalma elvesztésétől rettegő, pánikoló vezető benyomását keltette. Olyan vezetőét, aki eredményeket nem tud felmutatni, ezért kizárólag képzelt ellenségekkel hadakozik.” Többet kellene mondani annak, aki vezetni akarja az országot. Nem alkalmas rá!

Lendületben a Munkáspárt

2025-ben sikeres évet zártunk. Kiálltunk a béke mellett, követeltük az állami egészségügy gyökeres javítását. A Munkáspárt elnöke több nagy várost keresett fel, számos utcai rendezvényt tartottunk. Aktívak voltunk nemzetközi téren, több látogatásra került sor Oroszországban, Kínában, Belaruszban. Vendégeket fogadtunk Vietnamból. Részt vettünk a nemzetközi munkásmozgalom számos rendezvényén. Felkészültünk a 2026. évi választásokra. – állapította meg a Munkáspárt Országos Elnöksége az idei első ülésén.

PÁRTÉLET

Újpest karácsony előtt

Még most is kapjuk a képeket a Munkáspárt karácsony előtti akcióiról. Újpest sem maradt ki a sorból. Preyer Márk, aki már korábban is indult képviselőjelöltként Újpesten, karácsonyi üdvözlőlapal lepte meg a helyieket.

Laosz: stabilitás, reform, fejlődés, szocializmus

A Laoszi Népi Forradalmi Párt 12. kongresszusán ismét Thongloun Sisoulith lett a párt főtitkára. A közel 8 millió lakosú Laosz iránt egyre nagyobb a nemzetközi érdeklődés. A laoszi szocializmus útján sikeresen fejlesztették az országot. A következő évekre a GDP évi 6 százalékos növelését tervezik. Thürmer Gyula, a Munkáspárt elnöke levélben gratulált a párt újráválasztott főtitkáranak.

Kubai vendég a Munkácsy utcában

Látogatást tett a Munkáspárt székházában Ernesto González de la Torre, a Kubai Köztársaság magyarországi nagykövetségének ideiglenes ügyvivője. A diplomata az új nagykövet megérkezéséig, illetve hivatalba lépéséig látja el a nagykövetség vezetését. Thürmer Gyula, a Munkáspárt elnöke tájékoztatást adott a párt előtt álló feladatokról, a Magyar Munkáspárt és Kubai Kommunista Párt közötti kapcsolatok helyzetéről, a fejlesztésük lehetőségeiről.

Szolnok: jelen vannak a közéletben

Jász-Nagykun-Szolnok Vármegye munkáspárti szervezete Bencsik Mihály vármegyei elnök vezetésével kiveszi részét a helyi közéletből. Rendre részt vesznek a városi önkormányzat koszorúzásain. Minden közéleti megjelenés segíti a Munkáspárt népszerűsítését.

Budapest: felvesszük a versenyt a XII. kerületben is

Új területen, Budapest XII. kerületében mutatkozott be a Munkáspárt. Új, mivel korábban ez nem tartozott a 3. egyéni választókerülethez. Barabás György, az OE tagja a Munkáspárt képviselőjelöltje, és olyan ellenfelei lesznek, mint Gréczy Zsolt (DK), Magyar Péter (TISZA), Steiner Attila (FIDESZ).

Szolidaritás – Demokrácia – Fegyelem – Áttörés – Fejlődés

14. kongresszusára készül a Vietnámi Kommunista Párt

HANOI A KONGRESSZUSRA KÉSZÜL

Január 19-én kezdi meg munkáját a Vietnámi Kommunista Párt 14. Nemzeti Kongresszusa. A kongresszus mottója: Szolidaritás – Demokrácia – Fegyelem – Áttörés – Fejlődés.

A kongresszuson van miről beszámolni, és van mire büszkének lenni. A 102 millió lakosú Vietnámot a covid komolyan megviselte. 2020-ban a GDP növekedése 2,87 százalékra esett vissza a korábbi 7,36-ról.

A vietnámi nép bízik a kommunista pártban

A nehézségek hatalmasok voltak, de Vietnám túlélte a megpróbáltatást. 2025-ben a GDP már 8,2 százalékkal nőtt. A munkanélküliség 2,2 százalék. A fogyasztói árak növekedését sikerült 3,0-3,1 százalék között tartani.

A Vietnámi Kommunista Párt megőrizte a vietnámi társadalom stabilitását, biztosította a jólét fokozatos, de határozott növelését. A párt világosan rögzítette, hogy Vietnám a nemzeti sajátosságoknak megfelelő szocializmus útján halad.

A korrupció, a pazarlás elleni küzdelmet alapvető fontosságú feladatnak tekintették, amely elengedhetetlen volt a párt hitelességének megőrzéséhez, a jogállamiság fenntartásához és a nép bizalmának megőrzéséhez.

2024-ben elhunyt a párt főtitkára, Nguyễn Phú Trọng. Ekkor került a párt élére a jelenleg 68 éves To Lam, Vietnám addigi köztársasági elnöke.

A párt hatékony vezetése alatt a vietnámi népi hadsereg jelentős fejlődést ért el. A fegyveres erőknél érvényesül a párt vezető szerepe. A fegyveres erők hűségese a párthoz és elkö-

telezettek a nép iránt és a nép által, a népért és a népet küzdő erőként működnek,

A Vietnámi Kommunista Párt nagy figyelmet szentel a vietnámi szocializmus történelmi értékei megőrzésének. Kiemelt helyet foglal el a vietnámi nép 1975-ös győzelme az USA felett. „A győzelem a vietnámi nép rendíthetetlen elszántságának eredménye volt, hogy olyan egységes nemzetet építsenek, amelyet semmilyen erő nem tud megosztani. A győzelem a forradalmi hősiesség, a függetlenség iránti akarat, a rugalmasság és a nagy nemzeti egység erejének ragyogó szimbóluma” – jelentette ki To Lam főtitkár.

„A vietnámi nemzet – a múltból levont tanulságokkal és a mai egységével – kétségtelenül továbbra is új, dicsőséges fejezeteket fog írni fejlődésének útján. Mindez egy független, szabad, boldog, virágzó, civilizált és prosperáló Vietnámmért történik, amelynek tekintélye és erős hangja van a nemzetközi közösségben” – tette hozzá.

A kongresszust nagy várakozás előzi meg. A fenntartható és önálló fejlődésre vonatkozó egyértelmű stratégiák, valamint a stratégiai infrastruktúrába, különösen a digitális, az energetikai és a logisztikai infrastruktúrába történő folyamatos beruházások várhatóan szilárd alapot biztosítanak Vietnám hosszú távú fejlődéséhez és 2045-ig történő mélyebb nemzetközi integrációjához – hangsúlyozzák Vietnámban.

A Vietnámi Kommunista Párt Politikai Bizottsága még tavaly májusban határozatot hozott a magánszféra gazdasági fejlődéséről, ami jelentős mérföldkőnek számít. A határozat a magánszektor a gazdaság „legfontosabb hajtóerejeként” határozza meg. Vietnámi források szerint ez is bizonyítja az állam támogatja a vállalkozói szférát, és ez a politika lényeges áttörést eredményezhet a gazdasági életben.

„Minden pártkongresszus nagyon fontos mérföldkő, hangsúlyozta To Lam főtitkár, de a 14. Nemzeti Kongresszus jelentőségét még inkább növeli, hogy egy gyorsan változó, rendkívül ingатag és kiszámíthatatlan világhelyzetben kerül megrendezésre. Ugyanakkor, több évtizedes megújulás után hazánk új lehetőségeket, potenciált és pozíciót ért el, ugyanakkor új, magasabb és sürgetőbb fejlesztési követelményekkel is szembesül. Ez az a pillanat, amikor szembe kell néznünk a valósággal, helyesen kell felismernünk

FOLYNAK A KONGRESSZUS ELŐTTI PÁRTÉRTEKEZLETEK

a lehetőségeket és a kihívásokat; átfogóan felül kell vizsgálnunk az eddig elért eredményeket, egyértelműen meg kell jelölnünk a meglévő akadályokat, és ami a legfontosabb, egységesíteni kell akaratomat és cselekedeteinket, hogy biztosan és magabiztosan haladhassunk előre.”

Támogatjuk a szocializmus felépítésének modern politikáját Vietnámban

Az elmúlt években jelentősen megélénkültek a Magyar Munkáspárt és a Vietnámi Kommunista Párt kapcsolatai. Több magas szintű vietnámi küldöttség látogatott el a párt Munkácsy Mihály utcai székházába.

A Munkáspárt Országos Elnöksége levélben köszöntötte a vietnámi kongresszust. „A Magyar Munkáspárt nevében meleg testvéri üdvözlőnköt küldjük a Vietnámi Kommunista Párt 14. Nemzeti Kongresszusának” – olvasható a levélben.

„Mi, magyar kommunisták mély tisztelettel adózunk a Vietnámi Kommunista Pártnak, amely Ho Si Minh eszméit megvalósítva folytatja a nemzet ezeréves kulturális és civilizációs hagyományait, és Vietnámot egy új korszakba vezeti. Nagy érdeklődéssel és mély szolidaritással követjük a vietnámi nép életét és munkáját. Gratulálunk az elmúlt években elért nagyszerű eredményekhez.

A Vietnámi Kommunista Párt vezetése alatt a vietnámi nép hatalmas nehézségeket győzött le. Vietnám felépült a világjárványból, biztosította a gazdaság stabil fejlődését, és stabil, jobb életet biztosított a népnek.

Vietnám következetesen folytatta függetlenségére, önállóságra, barátságra, megbízható partnerségre és a nemzetközi közösség felelős tagjaként való fellépésre irányuló külpolitikáját.

Vietnám elmúlt évekbeli eredményei szorosan kapcsolódnak a megújulás (Doi Moi) politikájához. Ez nyitotta meg az utat a modern szocialista társadalom felépítése előtt, garantálta a társadalom stabilitását és harmonikus fejlődését, valamint a lakosság jólétének folyamatos javulását.

A 14. Nemzeti Kongresszus egy gyorsan változó, rendkívül ingató és kiszámíthatatlan világhelyzetben kerül megrendezésre. Teljes mértékben támogatjuk a Vietnámi Kommunista Párt erőfeszítéseit egy új, az emberek érdekein alapuló világrend felépítésére.

A Magyar Munkáspárt nagy becsben tartja és védi a Magyar Munkáspárt és a Vietnámi Kommunista Párt közötti barátságot és együttműködést, mint a szeme fényét.

Támogatjuk a szocializmus felépítésének modern politikáját Vietnámban. Érdekünk e politika sikeres megvalósítása. A szocializmus sikere Vietnámban a mi küzdelmünket és munkánkat is segíti.

A jövőben is törekedni fogunk a pártjaink közötti modern és hatékony együttműködésre, előmozdítva két országunk és népünk közötti kapcsolatok fejlődését.

Meggyőződésünk, hogy a 14. Nemzeti Kongresszus a gazdag történelmi tapasztalatok és a jövőbeli törekvések találkozási pontja lesz. Sok sikert kívánunk a 2030-ig kitűzött történelmi célok és a 2045-ig szóló jövőkép megvalósításához, amely új korszakot jelöl a nemzet fejlődésében. A Vietnámi Kommunista Pártnak és a vietnámi népnek jó egészséget, békét, biztonságot, együttműködést és fejlődést kívánunk.”

A kongresszus munkájáról, határozatairól A Szabadság következő számaiban beszámolunk.

TO LAM, A VKP FŐTTKÁRA (KÖZÉPEN) ÜZLETEMBEREK TÁRSASÁGÁBAN

Grósz Károly, az ember – szubjektív megemlékezés

Harminc évvel ezelőtt, 1996. január 6-án hunyt el Grósz Károly, a kádári MSZMP utolsó főtitkára, a Magyar Népköztársaság utolsó előtti miniszterelnöke, az 1989. december 17-én született Magyar Munkáspárt egyik alapítója. Az Országos Elnökség ülésén Botta Melinda tartott megemlékező beszédet. Ennek rövidített változatát közöljük.

xxx

Engem Grósz Károly vonzott a párthoz. A vitazáró beszédét tartotta a kormány gazdasági programjáról, 1987. szeptember 17-én. Úgy éreztem, hozzám beszél. A sajtótájékoztatón konkrét kérdésekre konkrétan válaszolt, őszintén, határozottan, néha talán büszkén, sőt, vidáman – és elvhű módon. Attól kezdve állandóan látni, hallani akartam, hol jár, miket mond, és ittam a szavait. Begyűjtöttem a beszédeit, elutaztam értük azokba a megyékbe, ahol értekezletet tartott.

Számos interjúja közül nekem a legemlékezetesebb Mester Ákos interjúja. A névvel kezdődik, miért is nem változtatja meg. „Azért nem magyarosítok, mert ha jó volt a nagyapámnak, aki a Lenin Kohászati Művekben kohász volt, jó volt apámnak, aki a Diósgyőri Gépgyárban esztergályos volt, jó volt nekem, mint nyomdásznak, akkor miért nem jó ez nekem, mint párttitkárnak? Nem is változtatom meg.” A Magyar Rádió dolgozói épp e kérdés kapcsán fogadták be őt mint párttitkárt maguk közé, amire egész életében büszke volt. Szerette a sajtót, az ő élénk szellemi közegüket.

A nyomdában, ahol édesanyja is dolgozott, nagyon szervezett élet folyt. „Akkoriban nappal politikai plakátokat gyártottunk, éjszaka pedig politikai plakátokat ragasztottunk – vagy téptünk le. Ez volt a plakát-háború időszaka. Egy fiatalembernek egyáltalán nem hátrány, ha valamilyen irányból markánsabb, erősebb politikai hatások érik. Aztán lesz ideje később olyan élményanyagokat gyűjteni, amelyek között szelektálni, differenciálni is tud, majd lassan minősíteni, és önmagát is képes ebben a folyamatban elhelyezni.”

„Akkor szerveztük a falut is. Ez egyáltalán nem volt felhőtlen, ugyanis a munkásmozgalomnak a felszabadulás előtt nagyon kis befolyása volt a falura. A gazdaságpolitikába beépült torzulások sok kárt okoztak.”

A katonaságnál is nagy figyelmet fordít a politikai témájú beszélgetésekre, vitákra. Amikor 1954-ben leszerel, viszont a munkásokhoz, azt tapasztalja, hogy az embereknek sok minden nem tetszik. Nem azt mondják, hogy „nem ezt akartuk”, hanem azt,

hogy „rosszul csináljuk, amit akar-tunk”. Rajk László temetése után majdnem kilép a pártból, de apja visszatartja azzal, hogy „a pár-tot nem szabad összekeverni az emberekkel és a párt vezetőivel.”

Nem számított arra, hogy az elégedetlenségből ellenforradalom lesz. Arra számított, hogy kemény politikai harcokban, de a mozgalom megtisztul.

Az egyetemisták 13 pontba foglalt követeléseiből 11-et elfogadott, a szovjet csapatok kivonását és a Varsói Szerződésből való kilépést nem. Közben eluralkodott a lincshangulat, a megyei pártbizottság minden akkori titkára elmenekül. „A főnököm, a korábbi elvtársaim a másik oldalon, azután gyerekkori barátaim, és – ami a legborzasztóbb – a munkások jelentős része is a másik oldalon. S ezen az oldalon szintén vannak barátaim, és vannak elvtársaim. És akkor a pártközpontból összevissza értelmezhető utasítások jönnek, majd végül egy telefon, hogy csináljanak, amit tudnak.”

1957-ben őt is vizsgálat alá vonták. „Azt nem vitatták, hogy én nem az ellenforradalom oldalán álltam, de azal vádoltak, hogy eközben annyi engedményt tettem, ami elfogadhatatlan. Azok támadtak és minősítették a magatartásomat opportunistának, akik az események legelső pillanatában eltűntek, és nem lehetett őket se megtalálni. Sőt, azok is támadtak, akiknek én hordtam ennivalót a pincébe, meg akik összetépték vagy elégették a tagkönyvüket. Végül is az ellenforradalom időszakában tanúsított magatartásomért a Szabadság Érdemrendet, meg a Munkás-Paraszt Hatalomért Érdemrendet később kaptam meg, mint a többiek.”

Az interjú egyfajta vallomással, önértékeléssel zárul.

„Nos, attól az időszaktól – azoknak a tanulságoknak a hatására – alakult ki bennem néhány olyan politikai erkölcsi norma, amelyhez én azóta is tartom magam. Mindenekelőtt arra gondolok, hogy tisztelni kell egy mást, tisztelni kell mások véleményét. Arra, hogy az ember hivatalból díjátalányozva nem lehet okos. Arra, hogy kölcsönösen formáljuk ezt a világot, és ez a párt nem a csalihatatlanoknak a gyülekezete, hanem olyan embereké, akik ugyan elkötelezetten dolgoznak, de hibázhatnak. Nem az a nagy kérdés, hogy hibázik-e az ember, hanem, hogy van-e képessége felismerni, van-e bátorsága bevallani, és van-e ereje a hibát kijavítani.

Én soha nem mondok mást, mint amit gondolok. Véleményem kimondásában az soha nem gátolt, hogy egyéni sorsom miként alakul. És ide tartozik az is, hogy én nem személyes haragból vagy ellenszenvből mondok ellent valakinek, és nem rokonszenvből támogatok valakit. Tehát én senkihez nem tartozom. Én a párthoz tartozom.

És persze eközben, ez alatt a 20-30 év alatt sokszor hibáztam és tévedtem is. Én minden hibámat vagy tévedésemet tulajdonképpen tudatosan követtem el. Nincs mentségem,

egyetlenegy tévedésemre sincs mentségem. Nem is keresek mentségeket. Mert az nem mentség, hogy akkor úgy ítélt meg a helyzetet. Ugyanis a történelem – hogy nagy szavakat használjak – nem a szándékot minősíti, hanem a teljesítményt és a tényeket. Tehát én nem adhatok magamnak felmentést a tévedéseim alól, nem is adok magamnak, és nem is kérek felmentést senkitől.”

Ez az interjú nekem a bibliám lett.

Az elkövetkező években Politikai Főiskolát végzett, párttitkára volt a Magyar Rádió és Televíziónak, osztályvezető-helyettes a KB-ban, Fejér megyei első titkár, aztán agit-prop osztályvezető a KB-ban. Majd Borsod megyei első titkár, majd a Budapesti Pártbizottság első titkára. Amikor 1987. június 25-én miniszterelnök lett, minden korábbi munkatársa jó szívvel emlékezett a vele töltött időszakra. Intelligens, őszinte, spontán, elvhű embernek tartották.

Talán a moszkvai volt az első útja, ahova menetrendszerű repülőjáratokkal utazott. Meg is jelent az újságokban a képe a stewardessek körében.

Amerikában a magyar emigráns közösségnek megígérte, hogy Nagy Imrét a párt vagy a család méltó módon eltemetheti. Bombaként robbant, amikor vállalatvezetőknek bejelentette, hogy megvehetnek magyarországi üzemeket akár 100 százalékos tulajdonba is.

Az aradi találkozó Ceausescuval 1988. augusztus 28-án nem volt sikeres. Grósz Károly késő este egy szegedi stúdióban adott interjút, azt mondta, nehéz a román elnökkel vitába szállni, mert a maga nézőpontjából nagyon következetesen érvel. Megállapodott vele néhány közös projektben, de itthon nem ezt várták tőle, hanem, hogy megállítja a falurombolást. A sajtó úgy kommentálta, hogy az aradi találkozó meredek kudarc volt, és hiányolta ennek beismerését.

1988. november 29-én Grósz Károly a sportcsarnokban kijelentette, hogy rögzös az út, és benne van a bukás esélye is. És akkor én bejelentkeztem a pártba. Kिरaktam a nyakamba Grósz Károly fényképét, persze nem vettek fel, mert komolytalannak tartották.

Jobb híján beléptem a Reformkörbe, hogy legyen mozgalmi múltam... Hát, kiderült, hogy ennek is csak az a célja, hogy a szocializmust felszámolják.

1989. január 28-án a svájci Davosban rendezett Világ-gazdasági Fórumon felkérték Grósz Károlyt beszéd tartására. Amikor kimondta, hogy Sorsunk Európa, óriási tapsot kapott. Ezalatt itthon Pozsgay Imre bejelentette, hogy a KB által kiküldött történelmi bizottság az '56-os eseményeket népfelkelésnek látja. Írtó büszke volt rá, hogy meg tudta ragadni a főtitkár távollétét arra, hogy ennek a megállapításnak a kihirdetését ne lehessen megakadályozni.

És megindultak a karrieristák, akik egyre nyíltabban le akarták váltani a szocializmust, és útjukban volt Grósz Károly, aki viszont nem akarta. A HVG kezdte a lejáratást,

amikor megjelent benne a Mondd, mi tér el? című cikk, amely arról szólt, hogy összevissza beszél, hol ezt mondja, hol azt, és már nem hiteles. Én pedig elkezdtem írogatni minden egyes megjelent cikkhez, idézve Grósz Károly eredeti mondatait, rámutatva, hogy a félreértések szándékosak és rosszindulatúak. Legalább száz levelet írtam, egyik-másik meg is jelent. Volt, aki válaszolt, de fokozatosan megértettem, hogy nem számít, kinek van igaza – az számít, hogy megindult a harc a szocializmus felszámolásáért.

Miniszterelnökként robbant be a köztudatba 1987-ben, de egy év múlva a májusi pártértekezleten főtitkárrá is megválasztották. A miniszterelnöki széket 1988. november 24-én átadta Németh Miklósnak, aki nagyon aggódott, nehogy bukott politikusként távozzon majd erről a posztról. Egymásnak ellentmondóan nyilatkoztak egy felmerült lehetőségről a gazdasági szükségállapotot illetően. Grósz a KISZ-DEMISZ kongresszus szünetében beszélt erről, 1989. április 22-én. Bár hangsúlyozta, hogy ez nem katonai, ennek egyből híre ment. Németh Miklós pedig élesen elhárította magát Grósztól.

Június 24-én a párt vezetését 4 tagú elnökségre cserélték, amelynek élén Nyers Rezső állt, tagjai Grósz mellett Pozsgay Imre és Németh Miklós voltak. Ekkor már gyakorlatilag a reformkommunisták kezében volt az irányítás, Grósz elvesztette bázisát. A nép csalódott benne, amiért nem mond le a szocializmusról, a párt haragszik rá, amiért leváltotta Kádár Jánost, a kollégái pedig szervezkednek ellene. Ott már mindenki kizárólag a saját pecsenyét sütögette.

Ezeket az árulókat a rendszerváltás elsöpörte, nehezen is viselték, különösen Pozsgay, amikor nem lett belőle köztársasági elnök. Ehelyett Orbán Viktorról őrzik a halált megvető bátorságot, amiért Nagy Imre temetésén szorgalmazta a szovjet csapatok kivonulását. Pedig Gorbacsov erről már rég megállapodott Grósz Károllyal, aki szerint már öelötte is megállapodott Ronald Reagannel.

Ha voltak a KB-ban Grósz Károlynak támogatói, csendben voltak. Egyetlen ember élt a politikai pályán, aki tanácsadóként hűséggel kitartott mellette, és nyilvánosság előtt meg is védte okos szavakkal és elemzésekkel, Thürmer Gyula.

1989 őszén Grósz Károlyt a Kongresszus'89-re regisztrálták mint küldöttet, erre némelyek hangulatot keltettek ellene, hogy nem választotta meg őt semmilyen szervezet. Ezért szeptember 23-ára pártértekezletet hívtak össze Salgótarjánban, hogy megerősítsék őt küldötti minőségében. Ez a rendezvény nyilvános volt, itt fogtam kezét először Grósz Károllyal. Másodszor a Kongresszus'89-után, október 10-én, a Jászai Mari téri párház lépcsőjén, megismerve közben személyesen Thürmer Gyulát is. Megkérdeztem, mi lesz most Önrel, Grósz Elvtárs? Ő hátra se nézve, elhadarta: Semmi! Dolgozom! Amint látja mostis itt vagyok! és közben beviharzott az épületbe.

Thürmer Gyula akkor még azt mondta: szakadnánk, de jönnek a választások. Aztán

alig telt el néhány nap, levelet kaptam tőle: az MSZMP nem szűnik meg, szívesen látnának a párt soraiban.

A XIV. Kongresszus – a pártunk alapító kongresszusa – felrúgta a szervezők előzetes elképzeléseit, nemcsak abban, hogy az idős Szigeti József akadémikus helyett Thürmer Gyulát választotta elnökké, hanem abban is, hogy kötelezte „a négy öreget”, hogy legyenek tagjai az új Központi Bizottságnak. Grósz Károly, Berecz János, Puja Frigyes, Ribánszki Róbert egy közös döntéssel lettek KB-tagok.

A KB-ülések kezdetben még zárt ajtók között folytak, én azalatt szendvicseket, kávékat készítettem. Mindenki étkezett a KB-ülések szünetében, kivéve Grósz Károlyt, mert soha nem jutott el az asztalig. Mesélt, anekdotázott, nagyokat nevettek az emberek, akik köré gyűltek.

Az első választási kampányban Valentin-napon megkergette őt Leninvárosban az MDF által felhergelt tömeg, megakadályozták a helyi tévében való jelölti szereplését, maguk az MDF aktivisták mentették ki a tömegharagból. Este felhívtam a családját, Grósz Ivánnal beszéltem, azt mondta, az apja ennél sokkal nagyobb atrocitásokat is átélt már, nem kell annyira aggódni érte. De persze elgondolkodtató az eset. – Számomra ezt jelenti a Valentin-nap, mint a rendszerváltás terméke.

1990 áprilisában megjelentetett egy könyvet El nem égetett dokumentumok címmel (Szabad Tér Kiadó, Koltay Gábor), amely sok mindent bemutat a háttérből. Grósz ezeket Kádár Jánostól kapta, hogy majd amikor kell, belátása szerint használja fel. Átadta Koltaynak, de végül be kellett szolgáltatni mindent a művelődési minisztériumnak. A tervezett második kötet elmaradt.

1990. június 16-án – Nagy Imre újratemetésének évfordulójára időzítve – megjelent A Szabadságban Nagy Imre KGB-ügynöki múltjának leleplezése. Ez a főtítkár 1989 szeptemberi KB-ülésen elhangzott, de akkor nyilvánosságra nem hozott beszéde. A leleplezést a közvélemény felháborodása övezte. Érdekes, hogy miközben üldözte a népharag az egykori besúgókat és ügynököket, Nagy Imre ügynöki múltja senkit nem érdekelt.

Grósz Károly az aktív KB-tagságtól visszavonulva Gödöllőn élt, néhányan meglátogattuk időnként. Én magam nagyon nehezen engedtem el őt, próbáltam kicsit hasznos is lenni számára, mindig vittem neki újságokat, azt hiszem, örült is ezeknek. De amikor beteg lett (megtámadta a veséjét a rák), már nem engedte, hogy tovább látogassam.

Mesélte, milyen kalandjai vannak az utca embereivel Gödöllőn. Megszólított a közértben egy asszonyságot, hol tetszett venni ezt a szép húst? Az asszonyság meglepődött, de végül megmondta. Édesanyjához mentek a Zsuzsa nevű egykori titkárnővel, de beleállt a kocsijuk egy hóbuckába, és akkor be kellett csengetni az ott lakóhoz lapátért. Ott is nagy volt a meglepődés, de aztán mégiscsak adtak nekik lapá-

tot. Tele volt ilyen sztorikkal, jártak hozzá a szomszédok is, mindenki váratlanul jött, amikor épp arra járt.

Persze nemcsak olyanok éltek körülötte, akik csendben kedvelték. Például valakik megmérgezték az egyik kutyáját. Ezen akkoriban azok is felháborodtak, akik egyébként már nem tisztelték őt.

Amikor 65 éves lett, épp jobban volt egy kicsit, így a párt elnöksége gödöllői otthonában felköszöntötte őt. Talpmasszázsra járt egy természetgyógyászhoz, Bajor Imrével együtt, meg is jelent róluk egy cikk, hogy mindketten jobban lettek ettől. Thürmer elvtárs átadta a párt levelét, Grósz elvtárs felállva hallgatta az elnöki méltatást, és szép szavakkal megköszönte.

A kötetlen beszélgetés során elmondtuk, hogy aláírást gyűjtünk a NATO-csatlakozás ellen, ki fogjuk kényszeríteni a népszavazást. Úgysem fogják kiírni – mondta –, de azért persze csináljátok, ez a helyes. Mi akkor azt gondoltuk, hogy az öreg milyen szkeptikus. Aztán igaza lett.

Valamikor karácsony előtt megüzente, hogy most már bármelyik pillanatban itt hagyhatja ezt a világot. 1996. január 7-én, talán egy napon Mitterrand francia elnökkkel, ez be is következett. Közös képükkel jelent meg az újságokban a hír. Egyforma magasak voltak.

Thürmer elvtárs méltató nyilatkozatot írt róla másnap reggel. Nagyon furcsa volt, hogy utána még hetekig gyűjtögettem Grósz elvtárs részére a róla írt híreket. Az az igazság, hogy tényleg szerettem. A 30. születésnapomon azt mondta, az élet szebbik része most kezdődik. Mindenre olyan kedves egyszerűséggel tudott válaszolni, hogy a nagy problémák azonnal jelentéktelenné váltak. Búcsúzáskor mindig valamilyen szelíd biztatással bocsátott útnak. Mindig tudtam, mikor van vége a beszélgetésnek, nem tudom, hogyan csinálta. Ha korábban álltam fel, nem vett róla tudomást, visszaültetett.

A fiai, akik szintén megjelentek nála néha családotul, amikor én is épp ott voltam, látszott, hogy szeretik az apjukat. Ehhez képest nagy csalódás volt nekem, hogy nem engedték, hogy a Munkáspárt temesse. Nyers Rezső mondott a sírjánál beszédet. Grósz Iván úgy nyilatkozott a rendezvény után: milyen jó, hogy semelyik párt nem sajátította ki az apja temetését. A „semelyik” persze nem az MSZP volt és nem a Kiszgazdapárt és nem a Fidesz vagy a KDNP, hanem az apja saját pártja, a Munkáspárt.

Grósz Károly nem sokkal élte túl az édesanyja halálát (1995. július). Amikor a dátumra rákerestem, megláttam, hogy már nem élnek a fiai sem. Iván 56 évesen 2008-ban, Péter 63 évesen 2019-ben hunyt el.

Kedves Elvtársak, ez egy nagyon szubjektív értékelés volt, de talán hozzájárul ahhoz a képhez, ami Grósz Károlyról bennünk él. Objektív értékelést valaki másnak kell írnia...

BOTTA MELINDA

A legutóbbi biztonságpolitikai hírszemlében elemzett eseményekkel kapcsolatban újabb érdekes források láttak napvilágot, ezekről lesz szó most.

Megkapták a Kreml választ az ukrán fasiszták a Putyin rezidenciája elleni támadási kísérletükre

Maria Zaharova, az orosz külügyminisztérium szóvivője igazat mondott, amikor azt nyilatkozta, hogy a válasz nem diplomáciai lesz. Az orosz fegyveres erők január 9-én éjjel, kombinált csapást mértek Ukrajna kritikus infrastruktúrájára, de ez más volt, mint az eddig megszokottak. A Kreml közleményében a támadást hivatalosan is megtorló válaszcsapásnak nevezte az ukrán fegyveres erők fentebb említett december 29-i akciójára.

A megtorló csapás kombinált jellege abból adódik, hogy mind drónokat, mind pedig rakétákat is bevetettek, szárazföldről és tengerről történő indítással egyaránt. Hosszú idő után, immár másodjára bevetésre került az Oresnyik közepes hatótávolságú rakétarendszer is. Az orosz fegyveres erők elsődleges célpontjai között szerepeltek az ukrán védelmi-ipari szektor működését biztosító energetikai infrastruktúrával összefüggő objektumok. Az orosz Védelmi Minisztérium megerősítette, hogy a támadás céljait elérték. Többek között megsemmisült a Lvivi (Lembergi) Állami Repülőgép-javító Üzem, ahol az ukrán fegyveres erők harci repülőgépeit javították, amel-

lett, hogy az állami vállalat különböző hatótávolságú drónok gyártásával is foglalkozott itt. Továbbá a Kreml közleménye szerint Kijevben megsemmisítettek két, csapásmérő drónok gyártásával foglalkozó vállalat termelési kapacitásait.

A venezuelai helyzet kritikus ponthoz ért, elrabolták az elnököt

Január 3-án jelentette be Donald Trump amerikai elnök, hogy egy titkos katonai művelet keretében elfogták és letartóztatták a venezuelai elnököt Nicolás Madurót és feleségét, Cilia Florest. Az amerikai elnök az akciót a mar-a-lagoi rezidenciáján követte figyelemmel. A támadás során több csapást is mértek venezuelai hajókra és katonai létesítményekre amerikai harci helikopterek. Caracasban, az ország fővárosában azon az éjszakán számos robbanást lehetett hallani. Az USA Maduro elnök elfogása után leállította a további katonai műveleteket Venezuela ellen, a venezuelai elnököt pedig az államokba szállították.

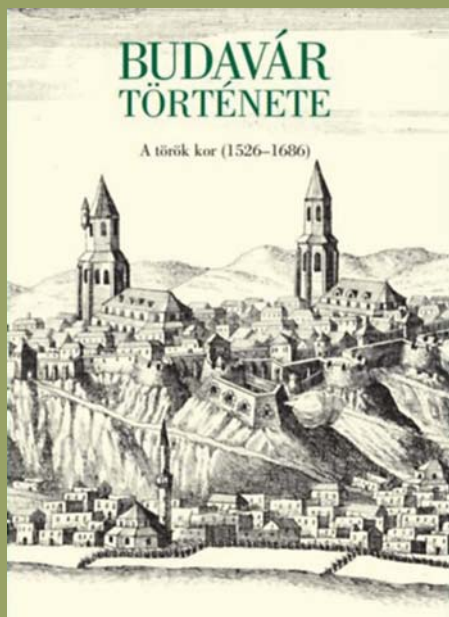
Annak ellenére, hogy a Trump hosszú ideje előkészítette a talajt egy Venezuela elleni akcióra, ahogy arról az előző hírszemlében beszámoltam, mégis erős negatív nemzetközi visszhangot váltott ki az akciója. Az Európai Uniót leszámítva mindenki elítélte az eseményt, Kaja Kallasnak az EU külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének csak annyit sikerült írnia, hogy „az EU figyelemmel kíséri a venezuelai helyzetet.” Kíváncsi lennék, ha az orosz Spetsnaz elrabolta volna Zelenszkijt és népiártás, korrupció, kormányzati hatalom jogellenes birtoklása és kisebbségek ellen elkövetett bűncselekmények miatt bíróság elé állítanák Oroszországban (ami amúgy teljesen megérdemelt lenne –, akkor is vajon ezt nyilatkozta volna? Mindenki jól tudja a választ, ilyen ez a nyugati úgy nevezett „demokratikus” kettős mérce.

Madurót New Yorkban helyezték vád alá. Az amerikai főügyész Pam Bondi elmondása szerint kábítószér- és fegyverkereskedelemmel vádolták meg. Az amerikaiak kitalálták erre a narkoterrorizmus fogalmát. Igazából mindegy is, hogy mivel vádolják, már most biztosra lehet venni, hogy elítélik, egyedül a büntetés módja a nyitott kérdés még.

„Maduro többször is kijelentette, hogy a jelenlegi amerikai kormányzat valódi célja az, hogy megszeresse az ország olaj- és egyéb ásványkincseit. Trump pedig ezt nem is titkolja” – mondta Medvegyev röviden összefoglalva az egésznek a lényegét.

SALLAY MÁRTON

Könyvek a karácsonyfa alól

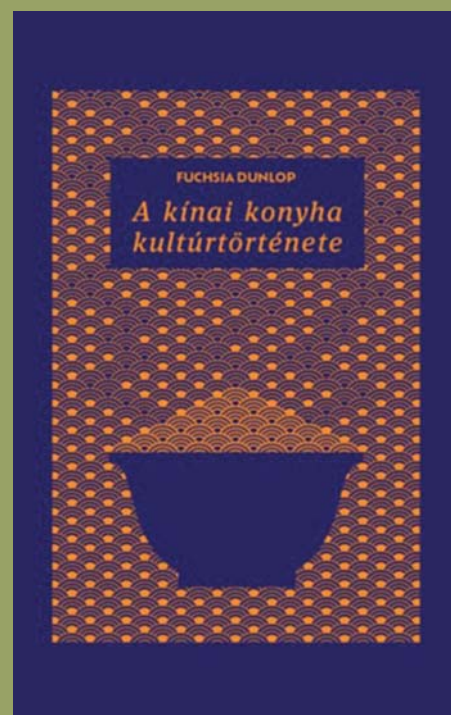
Könyvet kapni mindig öröm, főleg, ha jó könyvet kapunk. A karácsonyi ajándékok között a könyv sok családban előkelő helyet foglal el. Az ilyen könyvek nem csak a szerzőt dicsérik, de azokat is, akik ajándékként kiválasztották a könyvet. Bizonyára mindenkinek vannak kedvencei. Nos, mi is mutatunk néhányat, könyveket a karácsonyfa alól.

Budavár története

Buda török kori története ma már rejtély, hiszen alig látható belőle valami. Dr. Papp Adrienn és dr. Sudár Balázs könyve ezt a rejtélyt segít megfejteni. A könyv elénk hozza az 1526-1866 közötti Buda életét. Gazdag képanyaga, pompás illusztrációi igazi élményt jelentenek. A száz forint híján húszezerbe kerülő könyv nem olcsó, de megéri az árát.

A kínai konyha kultúrtörténete

Aki szakácskönyvet vár Fuchsia Dunlop angol íróntól, csalódnia fog. Ez nem szakácskönyv, annál sokkal több. Bepillantást enged a kínai konyha filozófiájába, az alapanyagok és a szakács egyedülálló viszonyába, az ételek párosításába. Ha elolvassák, és legközelebb kínai étteremben fognak ebédelni, egészen biztos, hogy másként fognak rendelni az étlapról. Szakértelemmel, szeretettel és tisztelettel a kínai konyha iránt. Egy tizes híján 10 ezer forint az ára, de ne sajnálják rá a pénzt! Igazi csemegét kapnak.

Mao Ce-tung élet selyemre nyomva

Mao életéről milliónyi könyv jelent meg Kínában is, a világon is. De igazi ritkaság a Mao életét bemutató könyv, amelyet selyemre nyomtak. A 86 oldalas könyv fantasztikus ajándék mindenki számára, aki a könyvritkaságokat kedveli. A pesti könyvesboltokban ne keressék, a legközelebbi hely, ahol megvehetik, Peking. Ha már ott vannak, talán nem fogják sajnálni a 900 jüant, durván 42 ezer forintot. Egy életre szóló ajándék.